

lást. Huszonhét nap múltán a kockázatot mindig vállaló, partizánharcokban tapasztalt Garibaldi is úgy vélte, hogy kilátástalan minden további küzdelem.

A garibaldista légió július 2-án éjjel a Porta S. Giovannin át elhagyta Rómát, a franciák másnap délután három irányból, a Porta del Popolo, a Porta S. Paolo és a Porta Portese felől bevonultak a városba. Róma újra ünnepelt, éljenezte IX. Piuszt és a franciákat, a 144 napos köztársaság jelvényeit eltávolították. Tíz nap múlva hálaadó istentiszteletet tartottak a Szent Péter-bazilikában, majd száz ágyúlövés köszöntötte az Angyalvárra újra felvont pápai lobogót.

Július 17-én kihirdették IX. Pius Gaetából küldött üzenetét, melyben közölte, hogy bizottságot nevezett ki a kormány átszervezésére, és megnyugtatta alattvalóit, hogy „nem lett kisebb szeretetünk, mellyel titeket mindig és most is szeretünk”.

A pápai bizottság július 31-én érkezett Rómába és hozzájárított a restauráció kidolgozásához. Hatályon kívül helyezte minden 1848. november 16-tól hozott törvényt vagy rendeletet, a köztársaság pénzesutalványainak értékét harmincöt százalékra csökkentette, az elbocsátott tisztviselőket és alkalmazottakat állásukba visszahelyezte.

Oudinot tábornok feladatát teljesítve augusztus 25-én Gaetába utazott és elbúcsúzott a pápától. IX. Pius megköszönte, hogy segítségére sietett „az Egyház legidősebb leánya” (Franciaország tradicionális megtisztelő titulusa), majd kitüntette a generálist a Virtuti et merito feliratú Pius-rendjellel.

(Folytatjuk)

KALÁSZ MÁRTON

Termékenység sötétje

1

*„ma végy a telhetetlen
magvába — (s még csírának
szerényebb, kedvezőbb vagyok)*

2

*egyetlen, néma szálon
fölvihattad háncson a fényt
alá termékenység sötétjét*

3

*harsan kéne ránk mondanod
korona rost gyöker —
kinyilvánítás terebélye”*